

28 grudnia 1233 r. Toruń uzyskał prawa miejskie. Przywilej lokacyjny wydali Wielki Mistrz Zakonu Krzyżackiego Hermann von Salza i jego pruski namiestnik mistrz krajowy Hermann von Balk. Założenie Torunia miało wielkie znaczenie w dziejach Pomorza, Polski i całej Europy środkowo-wschodniej.

Lokowany w ramach kolonizacji niemieckiej Toruń był na tych ziemiach pionierem władzy samorządowej i najważniejszym ośrodkiem kształtowania się poczucia tożsamości stanowej mieszczaństwa. Razem z lokacją Torunia w 1233 r. pojawił się zachodni, nowoczesny model miasta, różniącego się od wsi w sensie prawnym i gospodarczym.

Przywilej regulował wszystkie sfery życia społeczno - gospodarczego i politycznego miasta, wprowadzał nowatorskie zasady ustrojowe, prawne, gospodarcze i przestrzenne, powszechne na Zachodzie Europy.

Ustanawiał nieznaną wcześniej instytucję rady miejskiej oraz liberalne przepisy dotyczące służby wojskowej i dziedziczenia (dopuszczał prawo dziedziczenia przez

kobiety na równi z mężczyznami). Przyznawał miastu samodzielność sądowniczą, wyznaczał obszar zabudowy i ramy działalności gospodarczej. Dawał prawo wolności targowej i handlowej, określał własny system miar, wag oraz stopę menniczą. Przyznawał prawo przewozu towarów przez Wisłę, zwalniał miasto od wszystkich niesłuszných podatków, stwarzał dla mieszkańców doskonałe warunki do rozwoju i życia. Był fundamentem ich bogactwa, wspaniałego rozkwitu rzemiosła, handlu, architektury i sztuki.

Dokument stał się wzorcem ustrojowym dla ponad 220 innych miast zlokalizowanych na terenie państwa Zakonu Krzyżackiego oraz na Kujawach, ziemi dobrzyńskiej, Mazowszu (np. Warszawa i Płock), Podlasiu, a nawet w Siedmiogrodzie.

W związku z 792. rocznicą nadania Toruniowi praw miejskich, **30 grudnia 2025 r. o godz. 10:00 w Centrum Kultury Dwór Artusa odbędzie się uroczysta sesja Rady Miasta Torunia.**

Fot. © UMT 2024, autor: EwCe, licencja: CC BY-NC 4.0

- [Go back](#)
- [Share on: X](#)
- [Share on: FB](#)
- [Print](#)
- [PDF](#)